

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

РЕШЕНИЕ № 3

София, 30 март 1993 г.

(обн., ДВ, бр. 29 от 6 април 1993 г.)

Конституционният съд в състав:

Председател: Асен Манов

Членове: Младен Данаилов

Милена Жабинска

Станислав Димитров

Любен Корнезов

Нено Неновски

Пенчо Пенев

Николай Павлов

Александър Арабаджиев

Теодор Чипев

при участието на секретар-протоколчика Стойка Белова в закрито заседание на 23 март 1993 г. разгледа докладваното от съдията Станислав Димитров конституционно дело № 2 от 1993 г. и за да се произнесе, взе предвид:

Делото е образувано на 22 януари 1993 г. по искане на 69 народни представители от 36-о Народно събрание за установяване на противоконституционност на решението на Народното събрание, прието на 19 януари 1993 г. на извънредно пленарно заседание, с което е дадено разрешение за възбуждане на наказателно преследване срещу народния представител Александър Василев Лилев (ДВ, бр. 7 от 1993 г.).

В искането се твърди, че решението е гласувано и прието при допуснати нарушения на чл. 81, ал. 2 от Конституцията, че е формулирано неправилно и не е съобразено с изискванията на чл. 70 от Конституцията,

както и че противоречи на разпоредби на Наказателния кодекс и Наказателнопроцесуалния кодекс.

С определение от 26 януари 1993 г. Конституционният съд, след като е констатирал, че в искането не са посочени и не са представени доказателства за обстоятелствата, върху които то се основава, както и че не е посочено лице, на което да се изпращат необходимите по делото съобщения, е дал срок на подателите на искането за отстраняване на недостатъците. Със същото определение са конституирани като заинтересувани страни Народното събрание, главният прокурор и народният представител Александър Василев Лилов, на които е даден срок за представяне на писмени становища по допустимостта на искането.

С писмо от 10 февруари 1993 г., подписано от народната представителка Мариана Христова, са представени следните доказателства:

1. копие от искането на главния прокурор до председателя на Народното събрание за даване на разрешение за възбуждане на наказателно преследване срещу народния представител Александър Лилов и за вземане на мярка за неотклонение "домашен арест";
2. копие от писмо на главния прокурор до Народното събрание;
3. копие от стенограмата за извънредното заседание на Народното събрание на 19 януари 1993 г.;
4. копие от решението на Народното събрание, с което се дава разрешение за възбуждане на наказателно преследване срещу народния представител Александър Лилов;
5. копие от разпореждането на председателя на Народното събрание за обнародване на решението в "Държавен вестник";
6. копие от писмо на председателя на Народното събрание до главния прокурор;
7. копие от "Държавен вестник", бр. 7 от 26 януари 1993 г., в който е обнародвано решението на Народното събрание;
8. разпечатка от гласуванията на 19 януари 1993 г. Служебно са изискани от Народното събрание копия от приложенията към искането на главния прокурор.

Постъпили са писмени становища по съществуващото на делото, без мнение за допустимостта на искането, от председателя на Народното събрание и от

главния прокурор, който прилага копие от постановление за спиране на наказателното производство по сл.д. № 3 от 1992 г. по описа на Главната прокуратура.

С определение от 2 март 1993 г. Конституционният съд е допуснал искането за разглеждане по същество, приел е представените писмени доказателства и е дал възможност на подателите по искането и на заинтересуваните лица да представят други писмени доказателства и допълнителни становища по съществото на делото.

В становището на Народното събрание се поддържа, че решението е конституционносъобразно, а искането - неоснователно, като се излагат съображения само във връзка с процедурата по гласуване и приемане на решението. Главният прокурор също счита, че решението не противоречи на Конституцията и след като развива съображения против твърденията в искането за нарушения на чл. 81, ал. 2 и чл. 70 от Конституцията и чл. 222 НПК, преценява искането като неоснователно. След приемане на искането за допустимо народният представител Александър Лилев е представил писмено становище, в което поддържа, че решението на Народното събрание е прието при допуснати нарушения на чл. 70 и чл. 81, ал. 1 и 2 от Конституцията (без да се мотивира относно твърдяното нарушение на чл. 81, ал. 1) и счита, че искането следва да бъде уважено. Той изразява съгласие с определението на Конституционния съд от 2 март 1993 г. за допустимост на искането, но възразява срещу конституирането на Народното събрание като заинтересувана страна по делото и излага подробни съображения в подкрепа на тезата си. С писменото си становище от 10 март 1993 г. групата народни представители поддържат изцяло развитите в искането си съображения за противоконституционност на решението и ги допълват, като твърдят, че решението е прието и в нарушение на чл. 81, ал. 3 от Конституцията. В становището си изразяват съгласие с определението за допустимост на искането, но и те считат, че Народното събрание неправилно е конституирано като страна по делото.

На 11 март 1993 г. е постъпило в съда писмено искане, подписано от народната представителка Мариана Христова, за приемане като доказателства по делото на приложените: декларация от народния представител Кирил Желев, писмо от г-жа Нели Желева до народната представителка Мариана Христова и справки "за времето, в което са проведени трите гласувания по имунитета на Ал. Лилев" и "за времето за излъчване на "Отзвук" и за служебно събиране на следните доказателства: справка от КПП-Аерогара София, за пътуванията на народния представител Георги Марков през месец януари 1993 г., справка от Народното събрание за присъствието на г-жа Нели Желева като наблюдател на пленарното заседание на 19 януари 1993 г., вземане на допълнителни обяснения от подписалите декларацията и писмото лица и констатация от задграничния дипломатически паспорт на народния представител Георги Марков за пътуванията му в чужбина.

С определение от 23 март 1993 г. Конституционният съд е оставил без уважение искането за събиране на тези доказателства като недопустими.

Конституционният съд, след като обсъди доводите и съображенията в искането и становищата на подателите и заинтересуваните страни, както и приетите по делото писмени доказателства, намира искането за неоснователно.

В извънредно пленарно заседание на Народното събрание на 19 януари 1993 г. (с единствена точка в дневния ред) е разгледано и решено искането на главния прокурор за даване на разрешение за възбуждане на наказателно преследване срещу народния представител Александър Василев Лилев и за вземане на мярка за неотклонение "домашен арест". В заседанието е имало мнозинство гласувания, някои от които по процедурни въпроси (за продължаване на работното време, за отделно гласуване на двете искания, за назначаване на анкетна комисия и др.). Взето е решение двете искания на главния прокурор да бъдат гласувани с отделни решения. По искането за даване на разрешение за възбуждане на наказателно

преследване срещу народния представител Александър Лилов гласуването е по компютризираната система (чл. 51, ал. 1, т. 4 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание (ПОДНС), каквато е постоянната практика на Народното събрание. След първото гласуване някои народни представители са оспорили резултата и са поискали прегласуване, но "ръчно и с преброяване", както и "преброяване на хората", тъй като според тях картите, участвали в гласуването, били повече от присъстващите в залата народни представители. Председателят на Народното събрание е допуснал прегласуване по същия начин - по компютризираната система, което е започнало и след прекъсване на заседанието поради големия шум в залата, резултатът е бил обявен. И прегласуването е било оспорено, тъй като било проведено през време на прекъснатото заседание и е поискано повторно прегласуване, но "ръчно" и "явно". Председателят на Народното събрание е допуснал и повторно прегласуване по компютризираната система, при което е получен окончателният резултат: "за" - 113, "против" - 104, и "въздържали се" - 4, като са гласували общо 221 народни представители.

При оспорване на процедурата по гласуването или резултата от него председателят на Народното събрание може, но не е длъжен да разпореди то да бъде повторено (чл. 56, ал. 2 ПОДНС). Преценката е негова. В случая той е допуснал не само прегласуване, но и повторно прегласуване по компютризираната система, по който начин е започнало гласуването по точката от дневния ред. Никой от народните представители не е изразил съмнение относно кворума, за да се допусне преброяване на присъстващите в залата народни представители по реда на чл. 36, ал. 2 ПОДНС. Съмненията са се отнасяли до гласуване с чужди карти.

От стенографския протокол за заседанието на Народното събрание на 19 януари 1993 г. се установява, че решението, с което е дадено разрешение за възбуждане на наказателно преследване срещу народния представител Александър Лилов, е прието при участието на повече от половината народни

представители (при повторното прегласуване са гласували 221 народни представители) и следователно са спазени изискванията на чл. 81, ал. 1 от Конституцията. Решението е взето и с необходимото мнозинство (гласували "за" 113 народни представители) при спазване разпоредбата на чл. 81, ал. 2 от Конституцията. В стенографския протокол за заседанието на Народното събрание са отразени изявления на народни представители, с които се изразяват съмнения и твърдения за гласуване с чужди карти, но в протокола няма констатация за такова нарушение като обективно установен факт. Няма и данни за санкционирани народни представители за случая по реда на чл. 108, т. 3 или чл. 109, ал. 1, т. 3 ПОДНС за гласуване с чужди карти. При преценката за конституционност на процедурата при гласуване и приемане на актовете на Народното събрание Конституционният съд изхожда от данните в стенографските протоколи за заседанията на Народното събрание. Той не може да открива производство по тяхното оспорване. Стенографските протоколи са официални документи на Народното събрание и имат пълна доказателствена сила за отразените в тях изявления, обстоятелства и констатации, включително за броя на присъстващите народни представители (кворум), за броя на гласувалите "за", "против" или "въздържали се" и др., които констатации могат да бъдат правени само от Народното събрание.

С оглед на изложеното не може да се приеме, че при гласуването и вземането на решението на Народното събрание са допуснати нарушения на чл. 81 от Конституцията.

В искането на групата народни представители се поддържа, че Народното събрание е взело решението си, без да са били обсъдени и решени редица въпроси, отнасящи се до субекта и обекта на престъплението, за което се иска разрешение за възбуждане на наказателно преследване, за субективната и обективната страна на престъпния състав, налице ли е съучастие и каква е формата му, дали изобщо има данни за извършено престъпление и ако е извършено такова, тежко ли е то по

смисъла на чл. 93, т. 7 от Наказателния кодекс, поради което решението било постановено в нарушение на чл. 70 от Конституцията и закона.

В искането на главния прокурор са посочени фактическите данни, установени по сл.д. № 3 от 1992 г. по описа на Главната прокуратура, подкрепени от приложените копия от решения на Секретариата на ЦК на БКП, като се поддържа, че описаната фактическа обстановка, в чието създаване участвал Александър Лилов, съдържа признаците на престъплението "длъжностно присвояване в особено големи размери", представляващо особено тежък случай и съставлява престъпление по чл. 203, ал. 1 във връзка с чл. 202, ал. 1, т. 1 и чл. 201 във връзка с чл. 20, ал. 2 и чл. 26, ал. 1 НК, като посоченото престъпление е "тежко" по смисъла на чл. 93 НК.

Съобразявайки се с изискванията на чл. 70 от Конституцията, Народното събрание след продължили цял ден обсъждания по единствената точка на дневния ред в извънредното си заседание на 19 януари 1993 г. е приело, че главният прокурор е представил достатъчно данни за извършено тежко престъпление и е гласувало решението, с което се дава разрешение за възбуждане на наказателно престъпление срещу народния представител Александър Лилов. Обсъждането на искането на главния прокурор само в пленарната зала е било достатъчно и според подателите на искането, след като включително и с техните гласове е било отхвърлено предложението за избиране на анкетна комисия по чл. 100, ал. 8 ПОДНС. Народното събрание с решението си е следвало да отговори само на един въпрос - има ли достатъчно данни за извършено от народния представител тежко престъпление, и то е отговорило положително, поради което е дало разрешение за възбуждане на наказателно преследване. Тази преценка е от изключителна компетентност на Народното събрание и тя не подлежи на контрол от Конституционния съд. На всички останали въпроси, които групата народни представители счита, че Народното събрание противоконституционно не е обсъдило, отговори трябва да бъдат дадени от

съдебната власт в хода и при приключване на наказателното производство, а не от Народното събрание.

В искането на групата народни представители се поддържа, че решението е формулирано неправилно и в нарушение на чл. 70 от Конституцията, тъй като в него не е посочено за какво престъпление се дава разрешение за възбуждане на наказателно преследване.

От гледна точка на точност и яснота правилно би било в решението да бъде посочен съответният текст от Наказателния кодекс, във връзка с който се дава разрешение за възбуждане на наказателно преследване. Този пропуск обаче не прави решението противоконституционно, тъй като в чл. 70 от Конституцията няма такова изрично изискване. Решението на Народното събрание е отговор на искането на главния прокурор, в което подробно са изложени както твърдените обстоятелства и данни за извършеното от народния представител тежко престъпление, така и квалификацията на деянието. Решението на Народното събрание се отнася именно до това искане и даденото разрешение има предвид посоченото в него престъпление.

В края на искането си групата народни представители поддържат, че искането на главния прокурор било направено в нарушение на чл. 222 от Наказателнопроцесуалния кодекс и не следвало Народното събрание да дава разрешение за саниране на едно незаконно действие. Не се сочи нарушение на конституционна норма. Конституционният съд няма правомощия да се произнася по въпроси, свързани с нарушение на закона.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията и чл. 12, ал. 1, т. 2 от Закона за Конституционния съд Конституционният съд

РЕШИ :

Отхвърля искането на 69 народни представители от 36-о Народно

събрание за установяване на противоконституционност на решението на Народното събрание, прието на 19 януари 1993 г. на извънредно пленарно заседание, с което е дадено разрешение за възбуждане на наказателно преследване срещу народния представител Александър Василев Лилев (ДВ, бр. 7 от 1993 г.).

Председател: Асен Манов